

D'altra banda, Gargallo ha manifestat en més d'una ocasió la seva lleialtat a l'Institut, així com l'adhesió respectuosa a la seva normativa.

A la saviesa, a la capacitat expositiva, al coneixement de la seva llengua nativa, el castellà, i de l'adoptiva, el català, que domina com un natiu, Gargallo suma el domini de les llengües romàniques més importants (italià, francès, portuguès, gallec i romanès), així com de les llengües instrumentals (anglès i alemany). El seu poliglòtisme es completa amb unes condicions humanes modèliques, que subratllaran, en cas que la seva candidatura sigui acceptada, el clima d'harmonia i bona convivència de la secció i de l'Institut.

Per tots aquests perfils que hem dibuixat, creiem que Gargallo és la persona idònia per a ocupar una plaça de lingüística romànica com a membre corresponent (a falta d'una plaça de membre numerari), amb una futura ampliació de responsabilitats en l'edició d'*Estudis Romànics*, que contribuirà a mantenir el gran prestigi que aquesta revista s'ha guanyat en el món de la romanística.

Text llegit pel senyor Joan Veny i Clar en el Ple del dia 17 de març de 2014

Georg Kremnitz

En primer lloc, lamento que m'hagi hagut de fer càrrec d'aquesta presentació en absència forçada del nostre col·lega Francesc Vallverdú, atès el seu actual estat de salut. Tot el que diré, doncs, ho faig sota la meua responsabilitat. Si llegiu la *Gran Enciclopèdia Catalana* (GEC), hi trobareu aquest article:

«Georg Kremnitz és un lingüista alemany. Nascut a Ellwangen, Württemberg, el 1945, estudià romanística a les universitats de Göttingen, Montpeller i Tübingen i posteriorment ha estat professor a les universitats de Münster i de Viena. Ha dedicat una llarga

sèrie de treballs a temes de sociolingüística i història de la llengua occitana: *Versuche zur Kodifizierung des Okzitanischen* [‘Assaig de codificació de l’occità’] (1974), *Das Okzitanische* [‘L’occità’] (1981) i *Entfremdung, Selbstbefreiung und Norm* [‘Alienació, autoalliberament i norma’] (1982), entre d’altres. Les seves recerques s’han orientat també cap al català i el crioll de la Martinica: *Sprachen im Konflikt, Theorie und Praxis der katalanischen Soziolinguistik* (1979) [‘Llengües en conflicte, teoria i pràctica de la sociolingüística catalana’].

Fins aquí la GEC. No despatxaré la presentació amb un article d’enciclopèdia, però espero no fer-me gaire carregós. Tanmateix, cal destacar alguns fets rellevants per al que aquí ens ocupa.

Per a mi, Georg Kremnitz és un cas que honora la típica formació romanística del món germànic i, alhora, honora una atípica dedicació germanística al món romànic. M’explicaré: Kremnitz és un estudiós format en filologia romànica, d’aquella que ja és una mica difícil de trobar. Aquí, un país romànic, és una filologia en estat molt avançat d’extinció, fins al punt que la Generalitat l’ha declarada extingida —no ho dic jo: se n’ha fet ressò la premsa, com també se n’ha fet en el cas dels ases catalans.

Esmentaré les línies de recerca del professor Kremnitz:

— Sociologia de la comunicació, especialment de les llengües romàniques (francès, castellà, occità, català, i també, en menor mesura, de llengües criolles de base romànica, concretament el martiniquès).

— Lingüística romànica, en particular sociolingüística i sociologia de les llengües minoritàries.

— Història de les llengües romàniques.

— Llengües en contacte i en conflicte.

— Política lingüística.

— Multilingüisme social i multilingüisme literari.

— Llengua i literatura occitanes.

— Sociolingüística catalana.

Formació i activitat professional

1965-1970. Estudis de llengües romàniques, història, política i filosofia/pedagogia a les universitats de Göttingen, Berlín (FU), Montpeller i Tübingen.

1970. Primer examen d’Estat en francès i història, i, alhora, en ensenyament de l’occità modern, a la Universitat de Tübingen.

1971-1973. Lector de llengua i civilització alemanyes a la Universitat de Bordeus III.

1973. Examen final amb una tesi sobre codificació de l'occità en les matèries de filologia gal-loromànica i iberoromànica i història de l'Europa occidental (*magna cum laude*).

1973-1974. Segon examen d'Estat.

1980. Obté l'habilitació i el nomenament com a professor universitari en romanística. Des del 1986 és professor a la Universitat de Viena, al Departament de Filologia Romànica, i, d'ençà de 1996, també a l'Institut de Traducció i Interpretació. Ha estat professor en diverses universitats alemanyes (Hannover i Mannheim, entre d'altres) i professor visitant en diverses universitats estrangeres: París, Buenos Aires, Bahía Blanca, Niça.

Càrrecs en societats científiques

Membre del Comitè Executiu i president de l'Associació Internacional d'Estudis Occitans, president de l'Associació alemanya i austríaca de filologia de les llengües modernes, vice-president primer i president de l'Associació dels romanistes alemanys, i membre del Consell d'Administració de l'Institut de Filologia de la Universitat de Viena.

Comitès de revistes científiques

Editor de la sèrie «Romanistische Viena» (editorial Braumüller, Viena), suplement de *Quo vadis, Romania?*. Membre del Consell Assessor de *Quo vadis, Romania?* (Viena), *Europa Ethnica* (Viena), sèrie *Ethnos* (Viena), de *De Lingulis* (Tübingen) [Estudis europeus en les llengües menys difoses], *Cahiers de Praxématique* (Montpeller), *Revue des Langues Romanes* (Montpeller), *Grenzgänge* (Leipzig), *Noves de Sociolingüística* (Barcelona), *Cuadernos del Sur* (Bahía Blanca) i *Escrituras* (Pau).

Reconeixements

Ha rebut múltiples reconeixements de mèrits (Espanya, França, presidències d'honor i homenatges). En concret: Encomienda del Mérito Civil (Espanya, 1997); Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres (França, 2003); Ehrenpräsident des Deutschen Katalanistenverbandes / President d'Honor de l'Associació Germano-Catalana, 2003; Sòci d'ou Felibrige, 2004; Membre d'Honor de l'Association Internationale d'Etudes Occitanes, 2005. Homenatges: Festschrift 1995; Festschrift und Kolloquium, 2005; Festschrift 2010.

Publicacions

La relació de les publicacions científiques del professor Kremnitz s'estén en una llarga llista de vuit pàgines. Us n'estalviaré el detall i en destacaré les següents:

Versuche zur Kodifizierung des Okzitanischen seit dem 19. Jahrhundert und ihre Annahme durch die Sprecher, Tübingen: Narr (TBL, 48), 1974, VI+482 p. [‘Tractat sobre la codificació de l’occità des del segle XIX i la seva adopció pels parlants’]

Die ethnischen Minderheiten Frankreichs. Bilanz und Möglichkeiten für den Französischunterricht. Tübingen: Narr (TBL, 55), 1975, II+91p., 21977, VI+97 p. [‘Les minorïes ètniques a França. Balanç i les possibilitats d’ensenyament’]

(Hg.), *Sprachen im Konflikt. Theorie und Praxis der katalanischen Soziolinguisten. Eine Textauswahl*. Tübingen: Narr (TBL, 117), 1979, 233 p. [‘Llengües en conflicte. Teoria i praxi dels sociolingüistes catalans. Selecció de textos’]

«Llengua i societat». Dins: *Llibre blanc sobre la unitat de la llengua catalana*. Barcelona: Barcino, 1989, p. 171-205.

Das Okzitanische: Sprachgeschichte und Soziologie. Tübingen: Niemeyer (Romanist. Arbeitshefte, 23), 1981, VI+98 p. [‘L’occità: història de la llengua i sociologia’]

Français et créole: ce qu’en pensent les enseignants. Le conflit linguistique à la Martinique. Hamburg: Buske (Kreol. Bibliothek, 5), 1983, 343 p.

Multilingüisme social. Barcelona: Edicions 62, 1993.

Mehrsprachigkeit in der Literatur. Wie Autoren ihre Sprachen wählen. Aus der Sicht der Soziologie der Kommunikation. Viena: Praesens, 2004, 278 p. [‘Multilingüisme en la literatura. Com trien les seves llengües els autors. Des de la perspectiva de la sociologia de la comunicació’]

A més, ha publicat un bon nombre d’articles de temàtica diversa en revistes especialitzades. Encara que no siguin les aportacions més originals, destaco els articles/capítols següents, apareguts en obres enciclopèdiques professionals de referència, que ofereixen l’estat de la qüestió, i que li han estat encarregats atenent l’expertesa demostrada i el reconeixement en l’àmbit internacional:

«Diglossie/Polyglossie», dins: Ammon, Ulrich/Dittmar, Norbert/Mattheier, Klaus J. (Hg.), *Sociolinguistics/Soziolinguistik*, Berlín / Nova York: De Gruyter, 1987, 1. Halbband, p. 208-218.

«Okzitanisch: Soziolinguistik», dins: Holtus, Günter/Metzeltin, Michael/Schmitt, Christian (Hg.), *Lexikon der Romanistischen Linguistik*, Tübingen: Niemeyer, vol. v, 2, 1991, p. 33-35.

«Okzitanisch: Externe Sprachgeschichte», *ibid.*, p. 69-80.

«Diglossie», dins: Goebel, Hans/Nelde, Peter H/Starý, Zdenek/Wölck, Wolfgang (Hg.), *Kontaktlinguistik*, Berlín / Nova York: De Gruyter, 1996, 1. Halbband, 1996, p. 245-257.

«Okzitanisch (Occitan)», dins: Ammon, Ulrich/Haarmann, Harald (Hg.), *Wieser Enzyklopädie Sprachen des europäischen Westens*, Klagenfurt/Celovec: Wieser, 2008, vol. II, p. 307-320.

La publicació de *Sprachen im Konflikt. Theorie und Praxis der katalanischen Soziolinguisten* (1979), col·lecció d'articles de diversos sociolingüistes catalans de la primera fornada, va representar un pas en la internacionalització de la sociolingüística catalana, després de la seva presentació al Congrés Internacional de Sociologia a Toronto, enguany fa 40 anys, efemèride que celebra la SOCS amb un cicle d'activitats.

Cal remarcar també la seva participació en el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, concretada en la seva contribució, relacionada més amunt, al *Llibre blanc sobre la unitat de la llengua catalana* (Barcelona: Barcino, 1989, p. 171-205).

També l'occità, molt especialment, ha estat l'objecte de l'interès del professor Kremnitz i, en general, la sociolingüística de les llengües minoritàries i de les situacions de conflicte lingüístic.

La seva aproximació als problemes de les llengües com a realitats inserides en el món social és feta des d'una perspectiva molt europea, més que no pas nord-americana o anglosaxona, i crec que en aquest sentit es manté fidel als seus orígens filològics romànics. N'és una mostra evident el fet que les seves publicacions han vist la llum majoritàriament en editorials alemanyes i austríaques —també catalanes—, i en revistes europees, sigui del món germànic sigui del món romànic, i han estat escrites en alemany, francès, occità i català.

Personalment, no tinc cap prejudici envers la sociolingüística anglosaxona, vull dir en ella mateixa, per bé que ni és homogènia ni totes les tendències o autors em mereixen el mateix judici, però sí que crec que una perspectiva europea envers els problemes sociolingüístics és sempre una perspectiva singular i una perspectiva que mai no pot evitar de tractar situacions de bilingüisme o multilingüisme i de contacte i conflicte de llengües en el context del món dels estats nació. Al capdavall, situacions de substitució lingüística o de manteniment en precari d'una llengua. En aquest sentit, la recerca no solament contribueix al coneixement de la realitat sociolingüística en qüestió, sinó que contribueix sovint a la presa de consciència de la subordinació lingüística, al retorn de l'autoestima dels parlants, indueix a l'activisme i a la intervenció coresponsable d'estudiosos i parlants —talment com va contribuir-hi la sociolingüística catalana, quan era també i potser sobretot un moviment de resistència cultural, nascut al marge de la universitat i malgrat la universitat. I en el cas del nostre autor, tot sigui dit, sense minvar el caràcter científic i crític de la sociolingüística, mal que sigui una disciplina «pobra», com ho són en general les ciències humanes i socials a parer dels responsables de la política universitària i de les agències d'avaluació —i, eventualment, de col·legues que practiquen la recerca que cotitza en borsa.

No me'n feu gaire cabal. Això sí, atesos els mèrits del candidat que us acabo d'exposar, atès el servei que ha procurat a una disciplina llavors naixent al nostre país, atesa

la seva pertinència per a la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i en nom d'aquesta, us demano el vostre vot a favor del professor Georg Kremnitz.

Text llegit pel senyor Joan A. Argenter i Giralt en el Ple del dia 19 de maig de 2014

SECCIÓ DE FILOSOFIA I CIÈNCIES SOCIALS

Membres numeraris

Joan Nogué i Font

És per a mi un motiu de satisfacció gran fer la presentació del professor Joan Nogué com a candidat a membre de l'Institut d'Estudis Catalans en nom de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, i ho és perquè crec que el seu ingrés comportarà un enriquiment per a l'IEC.

Joan Nogué és catedràtic de geografia humana de la Universitat de Girona (UdG) i director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya des de l'any de la seva creació, el 2005. Actualment compagina la tasca docent i investigadora amb la direcció d'aquest ens, únic a l'Estat i amb un gran prestigi en l'àmbit internacional.

Joan Nogué va néixer als Hostalets d'en Bas el maig del 1958. Ara té, per tant, cinquanta-quatre anys. Es va llicenciar en geografia a la Universitat Autònoma de Barcelona el 1980, després d'una intensa carrera acadèmica, en la qual també es va interessar per l'arqueologia (participà en excavacions arqueològiques, etc.) i en la història. Progressivament, però, es va anar decantant cap a la geografia i, més concretament, cap a la geo-